

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Технології раціонального землекористування»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність 201 Агрономія
Освітня програма «Агрономія»
Рік навчання 2024/ 2025, семестр VI
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни

Піковська Олена Володимирівна, доцент кафедри
грунтознавства та охорони ґрунтів ім. проф.
М.К.Шикули,
к. 39, корп. 2

Контактна
інформація лектора
(e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

pikovska_olena@ukr.net
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1207>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (до 1000 друкованих знаків)

Курс формує у студентів цілісне уявлення про збалансоване екологічно безпечне **землекористування**, знайомить із сучасними технологіями використання різних земель і ґрунтів з метою забезпечення їх захисту від деградаційних процесів та досягнення розширеного відтворення родючості ґрунтів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти будуть знати не лише особливості раціонального використання еродованих, кислих, засолених, осушених, зрошуваних, техногенно і радіаційно забруднених земель, але й заходи зі запобігання деградаційним процесам, а також опанують сучасні ґрунто- та ресурсозберігаючі технології вирощування культур і системи землекористування з метою забезпечення екологічно збалансованого стійкого землекористування та з урахуванням особливостей ґрунтів та земель.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів;

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПРН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні)	Результати навчання	Завдання (виконуються в лабораторії і здаються на ЕНК eLearn)	Оцін юван ня
МОДУЛЬ 1. ПОНЯТТЯ ПРО РАЦІОНАЛЬНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ. ГРУНТОЗАХИСНІ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ				
Тема 1. Сучасний стан земельних ресурсів. Проблеми землекористуван ня. Поняття, мета та завдання сталого, раціонального землекористуван ня.	2/2/16	Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Вміти аналізувати зміну земельних ресурсів у динаміці. Володіти джерелами пошуку інформації про ґрунтове вкриття певної території. Застосовувати знання про зміни показників родючості ґрунтів в агрономічній практиці.	Опрацювання матеріалу лекції 1. Виконання та здача Практична робота 1.	5
			Практична 2.	5
			Самостійна робота 1..	10

<p>Тема 2. Грунтозахисні контурно- меліоративні системи землекористуван ня</p>	<p>2/2/16</p>	<p>Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарсько ї продукції відповідно до чинних вимог Засвоїти принципи та переваги застосування контурно-меліоративної організації території. Знати передумови та особливості використання нетоварної частки врожаю. Аналізувати можливі шляхи використання побічної продукції. Застосовувати соломку як резерв карбону ґрунту. Аналізувати вплив нетоварної частки врожаю на показники родючості ґрунтів.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекції 2. Виконання і здача Практична робота 3. Практична робота 4. Самостійна робота 2.</p>	<p>10 10 5</p>
<p>Тема 3. Ресурсо- та грунтозберігаюч і технології вирощування сільськогоспода рських культур. Органічне виробництво</p>	<p>4/4/22</p>	<p>Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарсько ї продукції відповідно до чинних вимог Знати наукові здобутки фундатора школи ґрунтозахисного землеробства Шикучи Миколи Кіндратовича у впровадженні</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій 3-4. Виконання і здача Практичні роботи 5-6. Практична робота 7.</p>	<p>20 5</p>

		<p>грунтозахисних систем обробітку ґрунту.</p> <p>Вміти визначати до якої еколого-технологічної групи (ЕТГ) може бути віднесена ділянка і відповідно підбирати культури сівозміни.</p> <p>Вміти критично підходити до вибору технологій, в т.ч. No-till: знати їх переваги та слабкі сторони, особливо на різних ґрунтах.</p>		
Всього за навчальну роботу модуль 1				70
Модульний контроль № 1 (30 тестових запитань)				30
Разом Модуль 1				100
<p>МОДУЛЬ II.</p> <p>ТЕХНОЛОГІЇ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ</p> <p>МАЛОПРОДУКТИВНИХ І ЗЕМЕЛЬ МЕЛІОРАТИВНОГО ФОНДУ</p>				
Тема 4. Технології раціонального використання зрошуваних земель	2/4/20	<p>Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог</p> <p>Знати морфологічні особливості галогенних ґрунтів.</p> <p>Вміти встановлювати ступінь солонцюватості ґрунту і визначати потребу у гіпсуванні.</p> <p>Володіти методами діагностики засолених і солонцюватих ґрунтів.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекції 5.</p> <p>Виконання і здача</p> <p>Практична робота 8.</p> <p>Практична робота 9.</p> <p>Практична робота 10.</p> <p>Самостійна робота 3.</p>	<p>10</p> <p>10</p> <p>5</p> <p>5</p>

		Оцінювати вологозберігаючий <u>ефект</u> різних агротехнічних заходів та культур сівозміни		
Тема 5. Технології раціонального використання осушуваних земель	2/0/10	Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог Знати причини деградації осушуваних земель. Вміти прогнозувати розвиток деградаційних процесів. Застосовувати знання про норми осушення при плануванні заходів з раціонального використання ґрунтів. Аналізувати зміни, що відбуваються при використанні зрошуваних земель.	Опрацювання матеріалу лекції 6. Виконання і здача Практична робота 11 Практична робота 12	10 5
Тема 6. Технології раціонального використання кислих і малопродуктивних земель	2/2/18	Знати особливості використання кислих ґрунтів. Прогнозувати розвиток кислотної деградації шляхом розрахунку балансу кальцію. На основі розрахунків балансу кальцію розраховують необхідну кількість вапнякового матеріалу.	Опрацювання матеріалу лекції 7. Виконання і здача Практичні роботи 13-14 Практична робота 15 Самостійна робота 4.	10 5 10
Всього за навчальну роботу модуль 2				70

Модульний контроль № 2 (30 тестових запитань)	30
Разом Модуль 2	100
Навчальна робота (середнє за два модулі)	70
Екзамен	30
Всього за курс	100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i></p>	<p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний тощо).</p>
<p><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i></p>	<p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.</p>
<p><i>Політика щодо відвідування:</i></p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. <i>У разі пропуску з поважних причин аудиторних занять</i> студент має право їх відпрацювати за графіком консультацій. Відпрацювання аудиторних занять можуть бути здійснені впродовж 2-х тижнів (14 календарних днів), починаючи з моменту, коли студент має знову приступити до занять, але не пізніше дня початку залікового тижня у відповідному семестрі.</p> <p><i>Практичні заняття</i> студенти відпрацьовують в лабораторії кафедри після попереднього узгодження з викладачем, так як у лабораторіях проводяться пари студентів денної та заочної форм навчання. Для відпрацювання пропущеної практичної роботи необхідно: 1) представити конспект, 2) отримати допуск у формі співбесіди на знання теми, мети та ходу роботи, 3) виконати практичну роботу. 4) здати виконану роботу. За роботи, що пропущені без поважних причин знімаються штрафні бали.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету). <i>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком</i> узгодженим з деканатом і викладачем, самостійно опрацюють теми самостійних завдань. Практичні роботи, що передбачають виконання аналізів ґрунту вони виконують лише після допуску викладача, узгоджуючи час із викладачем, лаборантами та наявністю вільної лабораторії. Результати виконання студенти надсилають в електронній формі до навчального порталу. Після перевірки та оцінювання бали фіксуються у відповідних навчальних діяльностях</p>

з коротким поясненням суті зроблених помилок та знятих за це балів. Також практичні роботи захищають усно. Оцінки автоматично переносяться в журнал оцінок.

Студент допускається до складання іспиту за умови відпрацювання ВСІХ пропущених занять.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1207>);

2. Піковська О.В. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи із дисципліни «Технології раціонального землекористування» для студентів заочної форми навчання ОС «Магістр» спеціальності 201 «Агрономія» : методичні рекомендації.- К. : Видавничий центр НУБіП України, 2021. 152 с. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/7385>

3. Прогноз деградацій ґрунтів: Навчальний посібник / [Забалуєв В.О., Петренко Л.Р., Піковська О.В.]. – Київ: ЦП Компринт, 2019. 474 с. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/4465>

4. Дмитрик П.М. Технології раціонального землекористування. Курс лекцій. Івано-Франківськ, 2017. 103 с. <http://194.44.152.155/elib/local/3805.pdf>

5. F. William Simmons та Emerson D. Nafzige. Soil Management and Tillage / Cropsciences. Електронний ресурс: <http://extension.cropsciences.illinois.edu/handbook/pdfs/chapter10.pdf>

6. Patricia Muir. CONSERVATION TILLAGE SYSTEMS // Електронний ресурс: <http://people.oregonstate.edu/~muirp/constill.htm>